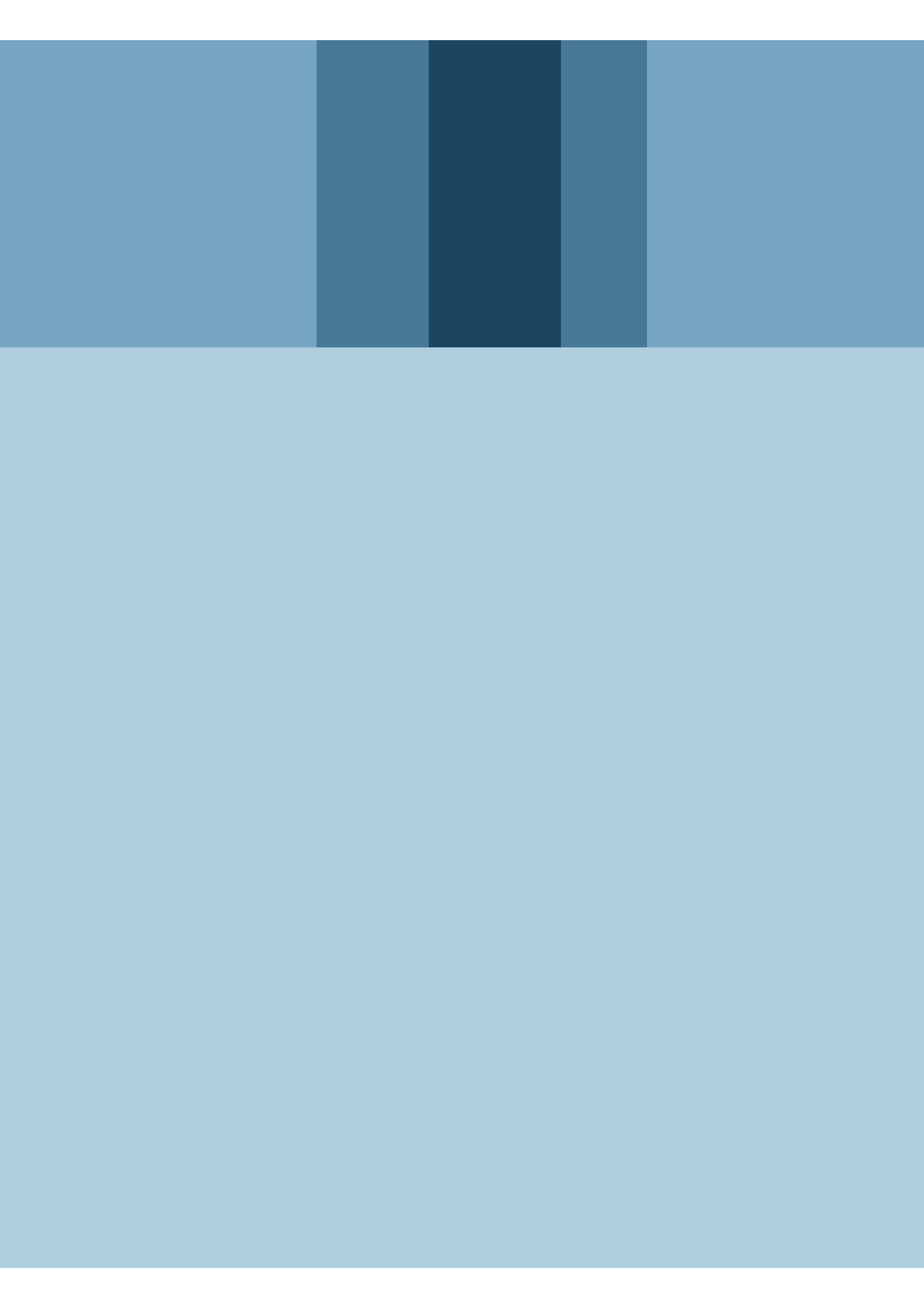

≡ provincie
Gelderland

Uitvoeringsprogramma Gelderland Sport! 2013-2016

Uitvoeringsprogramma Gelderland Sport! 2013-2016

Provinciale Staten
19 december 2012
Besluit nr. PS2012-855
Zaaknr. 2012-018434

Inhoud

Voorwoord	5
1. Gelderland Sport!	7
2. Programmadefinitie	9
3. Drie thema's van Gelderland Sport!	11
3.1. Thema 1: Vitale samenleving	11
3.2. Thema 2: Excellente prestaties	19
3.3. Thema 3: Economische impact	23
4. Partners	29
5. Opdrachtenbudget	33
6. Samenvatting financiële voorstellen	35
7. Afsluiting	37
Bijlagen	39
1. Ps besluit uitvoeringprogramma Gelderland Sport	41
2. Amendement uitvoeringsprogramma Sport	43
3. Gerealiseerde doelen, beleidsbegroting 2012	44
4. Doelenboom programma Gelderland Sport!	47
5. Bestedingen 2012	48
6. Begroting accommodaties 2013-2016	50
7. Financieel overzicht 2013-2015	51
8. Afkortingen	52

Voorwoord

Met sport halen we het beste uit Gelderland!

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma Gelderland Sport! 2013-2016. Met de inzet van sport willen we graag in 2016 een gezonde, vitale én aantrekkelijke provincie worden. Dit doet we door samen met onze partners op integrale wijze zowel de breedtesport als de talenten- en topsport in Gelderland te versterken. Maar ook door sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te benutten. Tot 2016 hebben we als provincie Gelderland 28 miljoen euro beschikbaar voor Gelderland Sport.

We zoeken samen met onze partners altijd naar de verbinding met de thema's Vitale samenleving, Excellente prestaties en Economische impact. Daarbij focussen we ons op de vijf kernsporten: atletiek (incl. wandelen), judo, hippische sport, volleybal en wielersport.

'Gelderland Sport! zie ik als meer dan een programma, meer dan "goed en leuk" alleen. Sport als provinciaal programma verbindt de verschillende beleidsterreinen waar de provincie zich mee bezig houdt, zoals ruimtelijke ontwikkeling, werkgelegenheid en mobiliteit. Sport verbindt ook onze Gelderse inwoners, jong, oud, met en zonder handicap en talenten, via breedtesport, via het bedrijfsleven en andere overheden. Daarom is het belangrijk dat we als provincie gekozen hebben voor Gelderland Sport! als een programma. Ik ben blij dat we nu aan de slag kunnen, over kunnen gaan tot de uitvoering. Ik roep u op om goede ideeën en projecten op het gebied van sport bij ons in te dienen, want met sport halen we het beste uit Gelderland!'

Jan Markink
Gedeputeerde Gelderland Sport!

1 Gelderland Sport!

Provinciale Staten van Gelderland (PS) hebben met de Voorjaarsnota 2012 besloten 28 miljoen euro voor de - deels nieuwe - provinciale sportambitie te reserveren voor de periode 2013-2015.

Dit is de uitwerking op hoofdlijnen van het uitvoeringsprogramma Gelderland Sport! De basis voor onze sportambities is gelegd met Gelderland Sportland: een wereld te winnen! en met de eerste versie van Gelderland Sportland: programma 2012-2016. Dit is het fundament voor een goede sportinfrastructuur en een stevige sportbasis. Er zijn ook vijf Gelderse kernsporten¹ gekozen.

In de komende jaren wil de provincie hiermee verder gaan en de samenhang met andere beleidsterreinen versterken. Wij plaatsen sport in de driehoek gezondheid - ruimte - economie en besteden voortdurend aandacht aan het versterken van de brede sportbasis. Sport kan ook een meerwaarde aan ruimtelijke ontwikkelingen geven en een positieve invloed hebben op de economie: sport als middel voor ruimtelijk-economische structuurversterking. Kansen liggen er op het terrein van innovatie, vrijetijdseconomie, vitaliteit van steden en regio's, natuur en landschap en gebiedsontwikkeling. Daarnaast heeft sporten en bewegen een groot maatschappelijk belang: sport heeft een positief effect op leefbaarheid, sociale cohesie en identiteit. Ook houdt sporten en bewegen mensen langer fit en gezond en daarnaast leren kinderen door sport belangrijke sociale vaardigheden. De samenwerking met gemeenten, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven is vanzelfsprekend bij de uitvoering van Gelderland Sport!

Sinds augustus 2012 zijn de subsidieregels voor sport in gebruik. Vanaf 2013 zijn er ook subsidieregels voor accommodaties beschikbaar. Investeringsprojecten met een bovengemeentelijke uitstraling krijgen prioriteit. Projecten die uitsluitend lokaal zijn gericht vallen onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid; de provincie speelt daarin geen rol. De Gelderse Sport Federatie (de provinciale ondersteuningsinstelling voor sport) kan gemeenten op maat adviseren of ondersteunen.

Tegelijk met de plannen laten we zien wat er met de inzet van de sportmiddelen tot nu toe is gebeurd: de evaluatie als onderdeel van dit plan.

¹) Het betreft hier de volgende sporten: atletiek, judo, hippische sport, volleybal en wielersport.

2 Programmamedefinitie

Welke maatschappelijke opgaven zijn er waar sport en bewegen een deel van het antwoord kan geven? Sport heeft verschillende functies voor de samenleving. Allereerst zijn beweging en sport gezond voor geest en lichaam. Op de lange termijn leidt meer bewegen tot een vermindering van de uitgaven voor de gezondheidszorg². Sporten heeft ook een integrerende functie, want het verbindt individuen uit allerlei bevolkingsgroepen met elkaar (sociale samenhang) en heeft daarmee een positief effect op de leefbaarheid en identiteit.

De sportsector kan bijdragen aan de economie door innovatie, de economische spin-off van sportevenementen, fittere werknemers en daardoor minder verzuim³. Ook draagt sport bij aan een aantrekkelijke, sportieve buitenruimte als onderdeel van gebiedsontwikkeling. Hiermee wil de provincie het sport- en beweeggedrag van de Gelderse inwoners stimuleren. Dit doen we ook door bij te dragen aan de realisering van nieuwe sportaccommodaties.

Willen we in Gelderland effectief met deze maatschappelijke opgave aan het werk, dan moeten we samenwerken. De provincie werkt al samen met gemeenten, regio's, sportbonden, de Gelderse Sport Federatie en Topsport Gelderland. Dit netwerk van partners willen we graag uitbreiden met het bedrijfsleven. Een vorm van samenwerking met andere provinciale programma's is in onze aanpak vanzelfsprekend.

Hoofddoel

Het hoofddoel van het programma Gelderland Sport! is: 'Met de inzet van sport willen wij in 2016 een gezond, vitaal én aantrekkelijk Gelderland realiseren. Dit doen wij door op integrale wijze zowel de breedtesport als de talenten- en topsport in Gelderland te versterken, alsook sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te benutten.'

Indicatoren

Wij meten met de volgende indicatoren (zie gerealiseerde doelen, beleidsbegroting 2012, bijlage 3) of we in 2013 dichterbij ons doel zijn gekomen:

- Behouden en versterken van de sportinfrastructuur in Gelderland.
- Bijdragen aan topevenementen volgens de Gelderse sportevenementenkalender. De bijbehorende side-events (link naar breedtesport) en economische effectmeting realiseren.
- Creëren van een gunstig sportinnovatieklimaat door te investeren in een kennisnetwerk sport en bewegen en bij te dragen aan innovatieprojecten voor sport en bewegen (bijvoorbeeld het sportrestaurant in de nieuwe Arnhemhal op Nationaal Sportcentrum Papendal).
- Er zijn regionale netwerken opgezet voor sporttalenten, aangepast sporten en senioren.
- Bijdragen aan investeringen in voorzieningen voor sport en bewegen, zoals outdoor sporten, wandelen, fietsen, ruiterpaden en outdoor fitness, in de openbare ruimte en in gebiedsontwikkelingsprojecten.
- Ontwikkelen van het stimuleringsprogramma 'Vitale werknemers, vitale bedrijven' voor Gelderse werkgevers en -nemers. En starten met de uitvoering van het stimuleringsprogramma bij (grotere) bedrijven en organisaties.
- Verder verspreiden van preventieprogramma's overgewicht of gezondheid en voeding op verzoek van gemeenten of regio's.
- Meer gemeenten hebben 'Bewegen op Recept' (BOR) geïmplementeerd.
- Starten met realisatie van projecten en uitvoeren van methodieken die senioren stimuleren actiever te gaan sporten en bewegen.

- 2) TNO en PwC hebben de kosten en baten onderzocht van het stimuleren van bewegen van werknemers. Werknemers die voldoende bewegen lopen minder risico op chronische ziekten en verzuimen minder. Berekend is dat het stimuleren van bewegen de BV Nederland op jaarbasis een bedrag van € 380 tot € 930 miljoen kan opleveren door minder verzuimkosten (in het eerste geval haalt een kwart van de werknemers de fitnorm en in het tweede geval alle werknemers).
- 3) Opmerkelijk is dat intensief bewegen (lees: sporten) de meeste 'winst' oplevert omdat juist intensief bewegen gepaard gaat met een relatief hoog blessurerisico. De baten zijn desondanks hoger doordat het hogere verzuim door sportblessures van sportende werknemers ruimschoots wordt gecompenseerd door het hogere verzuimen van hun niet-sportende collega's.

- Ondersteunen en begeleiden van talenten en topsporters, met en zonder beperking, bij hun ontwikkeling. Hierbij hoort ook het adviseren en ondersteunen van topsport en prestatiegerichte verenigingen.
- Realiseren van een Gelderse sportalliantie van actief betrokken (topsport)gemeenten, maatschappelijke organisaties, Olympisch Netwerk en het bedrijfsleven. Hierbij wordt zoveel mogelijk samengewerkt met de provincies Noord-Brabant en Overijssel.
- Opstellen en uitvoeren van concrete en samenhangende plannen voor de Gelderse kernsporten.
- Het continu bijwerken en voor iedereen toegankelijk maken en houden van het elders sportinformatiesysteem (de Gelderse sportmonitor) met kengetallen van sportaanbod, sportdeelname, gezondheid en sport- en beweeggedrag van de Gelderse bevolking.

Daarnaast streven in 2013 naar de volgende resultaten:

- In minimaal twee gebiedsontwikkelingsprojecten zijn voorzieningen voor de sportieve buitenruimte gerealiseerd of er zijn hiervoor plannen en onderzoek ontwikkeld of uitgevoerd.

Looptijd programma

In 2010 is besloten dat het programma Gelderland Sport! doorloopt tot eind 2016. De inhoudelijke doelen van het programma worden dan ook 2016 bereikt. De middelen die bij de voorjaarsnota 2012 voor het programma zijn gereserveerd bestrijken de jaren 2013 tot en met 2015. In 2015 nemen we ons voor met financiële voorstellen te komen voor het laatste jaar van het programma in 2016.

3 Drie thema's van Gelderland Sport!

Heel Nederland een Sportland. Dat is het uitgangspunt van het Olympisch plan 2028. Het IPO en de VNG hebben in juli 2009 het charter ondertekend, waarin dit is vastgelegd. De provincie Gelderland heeft zich ten doel gesteld Gelderland in 2016 op een hoger sportniveau te brengen. Dit is in lijn met de ambitie in het Regeerakkoord VVD- PVDA 'Bruggen slaan' (29 oktober 2012), waarin de coalitie de ambitie onderschrijft om de Nederlandse sport op Olympisch niveau te brengen.

Drie thema's

Iedere partij die zich verbindt met dit uitgangspunt, kiest er voor te werken aan dezelfde drie thema's:

1. Vitale samenleving.
2. Excellente prestaties.
3. Economische impact.

Alleen zo richten alle deelnemende partijen hun pijlen op hetzelfde doel. Samen zijn we effectief.

Hieronder staat wat we als provincie doen. Per thema benoemen we resultaten en geven we de plannen en ambities voor 2013-2016 weer. Zie ook de doelenboom van het programma in bijlage 4.

Evenementen

Het onderdeel 'evenementen' komt bij alle drie de thema's naar voren. Bij Vitale samenleving gaat het om de verbinding van breedtesport met evenementen. Bij Excellente prestaties zijn evenementen genoemd als podia voor de 'nieuwe helden', onze talenten en topsporters. Bij het thema Economische impact telt de economische spin-off van evenementen, zoals dat via het Provinciale evenementenbeleid zal worden uitgewerkt.

Ambities

Er is in 2012 een stevige basis gelegd voor het realiseren van de ambities. Deze basis bestaat uit het organiseren van bestuurlijke overleggen in de regio's en het onderzoeken en uitwerken van de gezamenlijke ambities van provincie en gemeenten. Gezamenlijke ambities zijn ook onderzocht met de bonden van de vijf kernsporten. We verwachten in 2013 met onze partners de eerste projecten die ons dichterbij ons doel brengen te ontwikkelen en te realiseren. De subsidieregeling voor sport, die sinds augustus 2012 bestaat en waarmee in 2013 ook accommodaties kunnen worden gefinancierd, werkt hierbij ondersteunend.

3.1. Thema 1: Vitale samenleving

Het doel van het thema Vitale samenleving: 'In 2016 is Gelderland een vitale sportprovincie geworden: meer Gelderse burgers met of zonder beperking (75%) sporten en bewegen ter bevordering van de gezondheid en sociale cohesie en ter vermindering van overgewicht'.

Het thema 'Vitale samenleving' focust op drie deelthema's:

1. Meer sportieve bewegingsruimte.
2. Meer mensen met een gezonde leefstijl.
3. Meer mensen sporten en bewegen.

Deelthema 'Sportieve bewegingsruimte'

Het doel van het deelthema Sportieve bewegingsruimte: 'In 2016 zijn meer beweegvriendelijke sport- en beweegmogelijkheden in de Gelderse openbare ruimte gerealiseerd, zodat aan de verwachte toenemende vraag worden voldaan.'

Willen we meer mensen verleiden tot sporten en bewegen en ervoor zorgen dat ze dat blijven doen, dan verdient de buitenruimte meer aandacht. Door de toepassing van aantrekkelijke mogelijkheden voor sport en bewegen kunnen we die ruimte uitnodigender maken voor buitensporters. Dus sport- en speelplekken in de (directe) woonomgeving en in de natuur en ook sportieve routes (zo veel mogelijk gekoppeld aan de kernsporten), zoals wandel-, fiets-, hardloop-, Nordic Walking-, mountainbike- en paardrijroutes. Innovaties als tijdregistratielussen in de routes of routespecifieke informatie via apps kunnen de aantrekkelijkheid nog verder vergroten.

Voorbeeld: Noord-Veluwe 'buitengewoon sportief'

Op de Noord-Veluwe streven de gemeenten naar een sterkere samenwerking in het sportbeleid. Eén van de thema's daarbij is "buitengewoon sportief" dat in het regiocontract van de regio met de provincie staat. Het programma Gelderland Sport! regelt de uitwerking ervan. Tijdens een bestuurlijk overleg over sport op 1 oktober 2012 is afgesproken dat de regio voor 1 januari 2013 een plan voorlegt aan de provincie. Het plan bevat het thema 'Noord-Veluwe, outdoor regio'.

Mogelijkheden om de sportieve bewegingsruimte meer uitnodigend te maken zijn er met de provinciale gebiedsontwikkelingsprogramma's. Door meer aandacht te besteden aan aantrekkelijke beweegroutes kan de functie van sportieve recreatie verder worden versterkt. Dit stimuleert gezond beweeggedrag en maakt gebieden ook verleidelijk voor vrijetijdseconomie. In het provinciale programma Vrijetijdseconomie ligt de nadruk op kwaliteitsverbetering en verhoging van de beleevingswaarde en niet zozeer op meer wandel-, fiets- en vaarroutes, tenzij er sprake is van lacunes. De Gelderse Sport Federatie wordt vaak ingeschakeld om de aansluiting van de infrastructuur op de wensen van gebruikers en de sportverenigingen te realiseren. Er is afgesproken voor de provinciale vrijetijdseconomie jaarlijks een overleg te houden met de Stichting Vrijetijdshuis en ondersteuningsinstellingen van sport en cultuur, waar ook de Gelderse Sport Federatie bij aansluit.

Voorbeeld: Sport en Waalweelde | Sport en Park Lingezegen

Waalweelde realiseert het laatste traject van het Waalpad. De mogelijkheden voor de struinroute in de uiterwaarden worden bekeken evenals de kansen voor sportieve routes voor Nordic Walking, hardlopen, mountainbiken en paardrijden. Voor Park Lingezegen tussen Arnhem en Nijmegen staat eenzelfde soort verkenning op het programma. We willen dat het park, meer dan nu, uitnodigt tot sporten en bewegen. Het gaat enerzijds om de inventarisatie van wensen van potentiële gebruikers van het park – mensen die langs de randen van het park wonen en sportverenigingen in de aanpalende gemeenten - en anderzijds om het inventariseren van mogelijke aanvullingen op de recreatieroutes die al ontworpen zijn. Daar komen voorstellen uit voort, die aansluiten op de wensen. Ze houden waarschijnlijk verschillende innovaties in en zijn in de lopende plannen in te passen.

Deelthema 'Sport en gezondheid'

Sport en bewegen zijn goed voor de gezondheid. Het kan lonen om op specifieke gezondheidsproblemen in te zoomen. Vandaar dat het doel van Sport en gezondheid is: 'In 2016 moet er in een aanzienlijk aantal Gelderse gemeenten (20 van de 56 gemeenten) ten minste één interventie, die gericht is op bevordering van lichamelijke activiteit en preventie van overgewicht, worden uitgevoerd.'

Een gezonde leefstijl stimuleren doen we door interventies op drie gebieden te versterken:

- Verminderen van overgewicht, zoals bijvoorbeeld de 'ketenaanpak' in lokale zorgketens.
- Bevorderen van een actieve leefstijl, zoals bijvoorbeeld Bewegen op recept.
- Sport en gezondheid.

Verder willen we graag dat inwoners die gemiddeld minder sporten en bewegen dan de bevolking, als geheel worden uitgenodigd om een actieve leefstijl te kiezen. Samen met de Gelderse Sport Federatie, gemeenten, sportverenigingen en bedrijven zoeken we naar manieren om jongeren, ouderen, allochtonen en mensen met een fysieke, psychische of verstandelijke beperking mee te laten doen. Bij hen willen we bereiken dat hun specifieke situatie niet tot een achterstand in fitheid leidt. We willen mensen aanzetten tot bewegen in een 'buitenruimte' die daartoe uitnodigt. De gezonde keuze moet hier tegelijk de gemakkelijke keuze zijn.

Overgewicht en Obesitas

Het aanpakken van overgewicht en obesitas is complex. Met 'iets meer bewegen' of 'minder eten' los je dit probleem niet op. Vaak is er een ingrijpende aanpassing nodig van iemands levensstijl om (duurzame) resultaten te boeken. Sport en bewegen heeft hierop een goede invloed. Kinderen en adolescenten bewegen steeds minder. De populariteit van televisie en internet en het gebrek aan vrije ruimte spelen hierin een grote rol. Onder deze jongeren is overgewicht dan ook een groeiend probleem. We moeten dit op jonge leeftijd aanpakken. Het effectiefst blijkt de ketenaanpak te zijn van partijen die samenwerken om de jeugd in beweging te krijgen (zie bijv. JOGG⁴-aanpak): school, ouders, diëtist, buurtwerk, artsen, trainers, bedrijfsleven en media.

Om de stijging van overgewicht en obesitas tegen te gaan willen we jonge kinderen bereiken op basisscholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang. Ook verenigingen zijn een goede weg naar deze jongeren. De Gelderse Sport Federatie organiseert van alles om ze meer te laten bewegen. In de komende periode focussen wij op de regio's met de grootste achterstand in gezondheid wat overgewicht betreft (op basis van Gelderse Sportmonitor 2011 en GGD-metingen Preventie Gezondheidsonderzoeken) en waar we de meeste kans van slagen hebben. Dit zijn in eerste instantie de regio's Rivierenland, Achterhoek en Noord-Veluwe. Later kunnen we ook de andere regio's erbij betrekken.

Samen met de regio's en andere partijen willen we komen tot een tot een integrale en intersectorale aanpak van de preventie van overgewicht onder de jeugd. Methodieken die hieraan een belangrijke bijdrage kunnen leveren zijn JOGG en B-Fit. Om jonge kinderen te bereiken zetten wij in op basisscholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang. Ook verenigingen vormen een belangrijke weg naar deze groep. De GSF ontplooit veel activiteiten om jongeren meer te laten bewegen.

4) JOGG-aanpak is gebaseerd op het succesvolle Franse Epode (Ensemble Prévenons l'Obésité Des Enfants, of "laten we samen overgewicht bij kinderen aanpakken"). Het heeft in verschillende Epode-steden bijna een halvering van het aantal jongeren met overgewicht opgeleverd.

Deelthema 'Meer sporten en bewegen'

Het doel van Meer sporten en bewegen: 'In 2016 doet minimaal 75% van de Gelderse burgers, met of zonder beperking, op de één of andere manier aan sport en bewegen'. We richten ons vooral op inwoners die extra aandacht nodig hebben, zoals Gelderlanders met een lage sociaal-economische status, jongeren, mensen met een beperking en senioren. Door juist hen te verleiden meer te sporten en te bewegen hopen we bij te dragen aan een betere gezondheid en minder overgewicht. Ook draagt meer sporten en bewegen, zeker als het in verenigingsverband gebeurt, bij aan sociale cohesie en leefbaarheid. Voor jongeren geldt ook dat sporten hen helpt bij het leren van belangrijke sociale vaardigheden.

Sporten is voor iedereen. Voor jong en oud, inwoners met een beperking of met een drukke baan. Sporten als vrijetijdsbesteding, als topsport of op het werk. Voor veel mensen is sporten en bewegen vanzelfsprekend, maar lang niet voor iedereen.

Gemiddeld sport en beweegt 75% van de Gelderse inwoners⁵. Kijk je naar specifieke gegevens van wijken of regio's in de samenleving, dan zie je Gelderlanders die minder sporten en bewegen. Zij hebben een slechtere gezondheid en meer overgewicht dan gemiddeld.

Door extra inzet en ondersteuning met stimuleringsprogramma's van sporten, bewegen en gezonde voeding willen we een sportparticipatie van 75% bereiken, ook bij specifieke inwoners. Dit betekent dat de drempel voor sporten en bewegen laag moet zijn. Met meer variatie in de communicatie over sporten kunnen we jongeren en senioren bereiken.

Sportparticipatie leidt tot minder en korter ziekteverzuim, tot besparingen in de zorg en op ziektekosten. En de sociale participatie neemt ook toe. Ook heeft sporten en bewegen, zeker als het in verenigingsverband gebeurt, een positief effect op de leefbaarheid, sociale cohesie en de identiteit van een dorp of kern.

Om deze doelen te bereiken werken we nauw samen met gemeenten, regio's, de Gelderse Sport Federatie, sportbonden van de kernsporten en Topsport Gelderland.

Preventief jeugdbeleid in de wijk

Een aantal gemeenten heeft in de regiocontracten aangegeven meer wijkgericht te willen werken. Bij wijkgericht werken gaat het om het verbeteren van de leefbaarheid, de veiligheid en het woonklimaat in de wijk of buurt. Knelpunten worden in kaart gebracht, sterke en zwakke punten benoemd en samen kiest men een aanpak die tot verbetering van het leefklimaat leidt. Dan kan het gaan om dingen als losse straattegels, gebrekkige verlichting, graffiti en vuilnis. Maar belangrijker nog zijn de sociale samenhang en de onderlinge betrokkenheid. Preventief jeugdbeleid is een onderdeel van de cohesie in een wijk.

Door sport- en jeugdbeleid met elkaar in contact te brengen in de wijken kunnen we vooral op preventief gebied winst boeken. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met Centra voor Jeugd en Gezin.

De rol van sportverenigingen

Sportverenigingen spelen een vooraanstaande rol in het enthousiasmeren en betrekken van Gelderlanders bij sport in het algemeen en bij een vereniging in het bijzonder. Meer sportende inwoners en invloed op de onderlinge betrokkenheid en sociale cohesie in een wijk zijn het gevolg. Om ervoor te zorgen dat meer mensen lid worden van een sportvereniging moeten sportbonden, sportverenigingen, gemeenten en ondersteuningsinstellingen samen aan het werk om sport laagdrempelig en veelzijdig aan te bieden. Aansluiten bij de belevingswereld van bijvoorbeeld jongeren of senioren is een voorwaarde.

Om aangepast sporten een onderdeel te laten zijn van regulier sporten en van topsport is extra aandacht en inzet nodig.

5) Gelderse Sportmonitor 2011, pagina's 13 en 24; Gelderse Sport Federatie en Spectrum CMO Gelderland, 2012.

Dit betekent dat sportbonden en sportverenigingen voldoende kennis en trainingsmogelijkheden moeten bieden. De vernieuwing en professionalisering van sportverenigingen blijft om aandacht vragen. Bijvoorbeeld voor het vinden van voldoende vrijwilligers of door in te spelen op demografische ontwikkelingen. We moeten samen een antwoord vinden op de invloed van de economische malaise en de teruglopende sponsoring. De Gelderse Sport Federatie ondersteunt op verzoek lokale sportverenigingen bij deze vragen. De provincie richt zich op de 'tweedelijns-taak' en treedt niet in de verantwoordelijkheid van een gemeente.

Voorbeeld: Showcase Sportdorp

Er is een vernieuwend sportaanbod gecreëerd voor inwoners van krimpgemeenten, zodat meer mensen bewegen en de leefbaarheid van een dorp of kern is vergroot. Sporten en bewegen blijken een bindmiddel. Op basis van behoeften en ideeën uit de buurt wordt een vernieuwend sport- en beweegaanbod dicht bij woonkernen gerealiseerd. Actief meedoen is het sleutelwoord. Nu eens als consument, aanbieder of vrijwilliger en dan weer als supporter.

Aangepast sporten hoort erbij

De provincie Gelderland maakt in haar streven een sportprovincie te zijn geen onderscheid in 'gewone' sporten en aangepaste sporten. Iedereen kan en mag meedoen. Met extra aandacht en middelen, een betere samenwerking en het delen van kennis en informatie kunnen Gelderlanders met een handicap volwaardig deelnemen.

De Gelderse Sport Federatie ondersteunt gemeenten bij regionale samenwerking voor aangepast sporten. Sportverenigingen moeten toegankelijk zijn. Regionale sportcoördinatoren zetten zich hiervoor in. De regio Arnhem geldt als landelijk voorbeeld.

Sport en jeugdzorg

Voor jongeren die in behandeling zijn bij een jeugdzorgorganisatie kan een sport-zorgtraject stimulerend werken. Zij kunnen extra begeleiding nodig hebben door hun kwetsbare positie of door een eventueel verminderde sociale redzaamheid, hun leeftijd en/of hun beperkte intellectuele vermogens. Er valt bij deze jongeren veel gezondheidswinst te verwachten van preventie. Het aanbieden van een sport-zorgtraject kan deze werking hebben. Sporten en bewegen herstellen het evenwicht tussen lichaam en geest. Bovendien wordt overgewicht tegengegaan. Sporten helpt ook bij de behandeling van de psychische problemen en/of gedragsproblemen van deze jongeren. Om hier iets in te kunnen betekenen werkt sport samen met jeugdzorg. We gaan Gelderse Jeugdzorgaanbieders stimuleren om sport en bewegen nog meer als vrijetijdsbesteding aan te bieden.

Voorbeeld: Sport en Jeugdzorg

De Utrechtse Jeugdzorgorganisatie De Rading heeft zich het afgelopen jaar speciaal gericht op meiden met gedragsproblemen, omdat zij extra kwetsbaar zijn. Door deel te nemen aan clinics kregen ze gevoel bij een sport en mochten ze kiezen welke ze het leukst vonden. Tennis gaf de eerste clinic en dat sloeg onverwachts goed aan. Uit de verschillende clinics zijn diverse sporttrajecten ontstaan, zoals weerbaarheidstraining, kickboksen, tennis en voetbal.

De Gelderse Sport Federatie als partner

De Gelderse Sport Federatie stimuleert in opdracht van de provincie sport om tot een brede basis te komen. Dat is een uitvloeisel van de doelen die de provincie zich in dit programma stelt: een toename van Gelderlanders die aan sporten en bewegen doen en een toename van het aantal sporttalenten door de brede sportbasis te verstevigen. We laten hieronder enkele voorbeelden zien van projecten die de Gelderse Sport Federatie uitvoert.

De inzet van de Gelderse Sport Federatie richt zich voor een deel op de al eerder omschreven aandachtsgroepen. Zij initieert en ondersteunt projecten in het onderwijs en bedrijfsleven, voor ouderen en bij aangepast sporten. Inwoners met een laag inkomen zijn ook een doelgroep van de Gelderse Sport Federatie.

De link tussen sport en sociale cohesie en de versterking van sportverenigingen maken deel uit van de brede sportbasis. In het bijzonder besteedt de Gelderse Sport Federatie aandacht aan het versterken van sportverenigingen in buurten. De sportverenigingen vervullen een sportieve en een maatschappelijke functie.

Andere voorbeelden waarbij de Gelderse Sport Federatie bijdraagt aan het versterken van een brede sportbasis in de provincie zijn:

- Ondersteunen van verenigingen bij het werven van sporters met een lagere sociaal economische status.
- Ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van bovenlokale en regionale plannen voor sport-gezondheid.
- Ontwikkelen en ondersteunen van het project 'CU Dance'. Dit project biedt meisjes met een lagere sociaal economische status de kans in beweging te komen.
- Scheppen van een passend sportaanbod samen met de plaatselijke bevolking onder de noemer 'Sportdorp' in kernen, dorpen of wijken van regio's waar de bevolkingssamenstelling verandert ('krimpregio's').
- Kennis en coaching van de buurtsportcoaches door regiocoördinatoren.

De structurele werkzaamheden van de Gelderse Sport Federatie gedurende de looptijd van het programma moeten op de huidige voet kunnen voortgaan. Daarom financiert de provincie Gelderland de Gelderse Sport Federatie voor de jaren 2013 tot en met 2016 – dus gedurende de looptijd van Gelderland Sport! - met een jaarlijks te indexeren bedrag van € 1.104.870,- (prijspeil 2013)

Een extra jaarlijks bedrag van € 422.500,- geeft de Gelderse Sport Federatie de kans de hogere ambities van sportstimulering van de breedtesport gedurende de looptijd van het programma Gelderland Sport! tot en met 2016 uit te voeren. De provincie houdt de vrijheid om in 2014 opnieuw te overwegen hoe deze aanvullende middelen voor sportstimulering het best zijn in te zetten in de jaren 2015 en 2016 om de doelen van Gelderland Sport! te bereiken. De Gelderse Sport Federatie is daarbij een mogelijke uitvoeringspartner.

Resultaten Vitale Samenleving 2012

Veel resultaten van dit programma gaan over het behoud en versterken van de brede sportbasis. De Gelderse Sport Federatie levert als ondersteuningsinstelling het leeuwendeel van deze resultaten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Aangepast sporten als onderdeel in kernsportplannen: in de kernsportplannen (plannen met de bonden van de vijf kernsporten) is aangepast sporten opgenomen als integraal onderdeel. Op regionaal niveau werken organisaties samen om aangepast sporten beter vorm te geven, te faciliteren en te realiseren.
- Ondersteuning Gelderse Sport Federatie van sportverenigingen: ondersteuning van sportverenigingen heeft in 2011 geresulteerd in steun aan 156 clubs, waarvan 20 met

een verenigingsmanager. Ook zijn sportverenigingen voorzien van adviezen op maat en de workshops 'Verzilver je club' en 'Kanjers in de sport' zijn gehouden.

- De Veluwe Games. De Gelderse Sport Federatie heeft op 14 september 2012 de Veluwe Games georganiseerd. Bij dit evenement in Harderwijk hebben veel cliënten van zorginstellingen kennisgemaakt met sporten. De Noord-Veluwse sportverenigingen meldten bij een minisymposium dat ze zich graag willen inspannen voor sporters die worstelen met deelname aan de samenleving.

Voor een overzicht van de bestedingen 2012 (zie bijlage 5).

Ambities Vitale Samenleving 2013-2016

- We stimuleren Jeugdzorgaanbieders om sport en bewegen nog meer als vrijetijdsbesteding aan te bieden.
- We ondersteunen plannen waarin mensen met een beperking structureel meer sporten en bewegen. Plannen zijn in ontwikkeling.
- Om jongeren beter en langer bij atletiekverenigingen te houden gaat de Atletiekunie aan de slag met aangepaste spelvormen voor jongeren, die zij in heel Gelderland wil implementeren.
- Het project 'Special Heroes' gaat, in samenwerking met de Gelderse Sport Federatie, op cluster-4-scholen (voor kinderen met ernstige gedragsproblemen en/of autisme) in Gelderland starten met een programma. Dit houdt in dat kinderen en jongeren in dit onderwijs kennismaken met verschillende sporten en verenigingen en vervolgens ook zelf sporten bij een vereniging.
- In 2013 verkennen we verschillende gebiedsontwikkelingsplannen om de mogelijkheden voor de sportieve buitenruimte te vergroten. De eerste resultaten van de verkenning in Park Lingezegen en Waalweelde komen in 2013 beschikbaar. Dan wordt ook een start gemaakt met een verkenning in het Apeldoorns Kanaal (noordelijk deel tussen Hattem en Heerde).
- Starten met een integrale en intersectorale aanpak van de preventie van overgewicht onder de jeugd. In eerste instantie in de regio's Rivierenland, Achterhoek en Noord-Veluwe. Later kunnen we andere regio's erbij betrekken.

3.2

Thema 2: Excellente prestaties

In Gelderland willen we op het sportieve vlak het beste uit ons zelf halen, waarbij we staan voor een cultuur van uitmuntende prestaties. Met een optimale inspanning halen we een maximaal resultaat. Kansen en talenten bieden wij de ruimte zich te ontwikkelen met ondersteuning van het Olympisch Netwerk Gelderland, zowel aan de top als aan de basis met het doel: 'In 2016 hebben meer sporters zich ontwikkeld tot talenten en meer talenten zijn toppers geworden. We hebben 20% meer talenten en topsporters en meer topaccommodaties.'

Deelthema 'Talentondersteuning'

In 2016 maken 20% meer toptalenten en topsporters deel uit van de nationale top. De provincie Gelderland zet in op talentontwikkeling en -ondersteuning met hulp van het Olympisch Netwerk Gelderland. In dit netwerk werken de Gelderse Sport Federatie en de stichting Topsport Gelderland nauw samen en brengen zo breedtesport en talentondersteuning bij elkaar. Talentondersteuning biedt Topsport Gelderland specifiek aan. Hiervoor ontving zij in 2011 en 2012 € 200.000 aan subsidie per jaar.

De ondersteuning bestond in 2012 uit de volgende onderdelen:

- Talentbegeleiding en realiseren van een begeleidingsstructuur van zeven regionale Olympische Netwerken en talentbegeleiders.
- Ondersteuning topsportverenigingen.

In de subsidieregeling Gelderland Sport! 2012 wordt de mogelijkheid geboden bij te dragen aan de oprichting van Regionale Talentencentra, de opleiding van coaches tot topsportcoach en ondersteuning van ouders of pleegouders bij het opgroeien en opvoeden van sporttalenten in combinatie met een sportcarrière.

Wat nog ontbreekt in het totale pakket van ondersteuning aan talentvolle sporters is:

- Verbreding faciliteiten CTO Papendal (Centrum voor Topsport en Onderwijs): een verbreding van het CTO-faciliteitenpakket dat er nog alleen is voor talenten op het CTO naar een brede beschikbaarheid voor alle talenten in de kernsporten.
- Maatwerk ondersteuningsfaciliteiten: op basis van persoonlijke ontwikkelingsplannen wordt per talent de behoefte aan en omvang van de benodigde ondersteuning bepaald: sportmedische faciliteiten, voedingsadvies, mentale begeleiding, sportfysiotherapie, loopbaanbegeleiding, huisvesting, mediatraining, specifieke training.

Deze ontbrekende onderdelen in de talentbegeleiding willen we vanaf 2013 toevoegen, zodat de sporttalenten zich optimaal kunnen ontwikkelen op sport- en onderwijsgebied. Onmisbare partners bij talentontwikkeling zijn het onderwijs en de zorg.

Topsporters krijgen via hun bond en/of NOC*NSF ondersteuning. De omvang en kwaliteit ervan wisselen sterk en talentvolle sporters geven nog (te) vaak hun sportcarrière op doordat van hun ouders een te grote eigen investering wordt gevraagd.

De door Topsport Gelderland geboden talentondersteuning breiden we verder uit met een verbreding van de CTO-faciliteiten en maatwerk in ondersteuningsfaciliteiten. Hiervoor is in de periode 2013 – 2016 jaarlijks € 290.000 beschikbaar.

Deelthema 'Accommodaties'

In 2016 zijn er bij de vijf kernsporten minimaal twee topwedstrijdaccommodaties gerealiseerd. Dit is het doel van het deelthema accommodaties.

Voor de uitvoering van Gelderland Sport! is met de extra investeringen gekozen voor de concentratie op in eerste instantie vijf kernsporten die de beste kansen bieden of waarin we sterk zijn: judo, atletiek (inclusief wandelen), volleybal, wielersport en hippische sport. Hierdoor kunnen we onze inzet voor accommodaties meer concentreren en wordt versnippering van middelen voorkomen. We besteden de helft van het sportbudget 2012-2016 aan accommodaties (€ 14 mln).

Wij verwachten nu al, op basis van onze contacten, aanvragen voor accommodaties voor rond € 10 miljoen (zie begroting accommodaties 2013-2016, bijlage 5). In 2013 maken we in de subsidieregeling een aanvulling voor accommodaties, zodat wij ook goede plannen kunnen co-financieren. De begroting is opgesteld (zie financieel overzicht 2013-2015, bijlage 5) met de verwachting dat de meeste accommodaties door de lange voorbereidingstijd vanaf 2014 worden gerealiseerd. Mochten ze al eerder worden gebouwd, dan komen we daar in de Voorjaarsnota 2013 op terug.

Topaccommodaties

Wij dragen bij aan topaccommodaties, zowel wedstrijd- als trainingsfaciliteiten, die de kernsporten een stevige kwaliteitsimpuls kunnen geven. Dergelijke faciliteiten zijn onmisbaar voor grote (internationale) sportevenementen. Topaccommodaties overstijgen de reguliere lokale schaal. Zij dragen in hoge mate bij aan de vitaliteit, leefbaarheid en ruimtelijke structuur van stad en regio. Het Omnisport (Apeldoorn) is een sprekend voorbeeld, evenals de nieuwe Arnhemhal op het Nationaal Sportcentrum Papendal, die eind 2012 gereed kwam. Ook zijn in dit verband te noemen: de multifunctionele volleybalhal op sportpark Zuid in Doetinchem en de evenementenhal op het Nationaal Hippisch Centrum in Ermelo, die in 2013 nieuw worden gebouwd. Deze laatste twee accommodaties geven naar verwachting een stevige impuls aan de volleybalsport in de regio Achterhoek en de paardensport in de provincie Gelderland. In de periode tot 2016 dragen wij verder bij aan voldoende trainings- en wedstrijdaccommodaties voor de kernsporten.

Multifunctionele breedtesportaccommodaties

Multifunctionele breedtesportaccommodaties omvatten een scala aan voorzieningen, uiteenlopend van sportzaaltjes in wijk en dorp tot grote, geconcentreerde multifunctionele sportvoorzieningen, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. De ambitie om via sport te investeren in een gezond, vitaal én aantrekkelijk Gelderland vraagt om extra investeringen, ook in de grotere breedtesportaccommodaties. In de periode tot 2016 dragen wij gericht bij aan het versterken van het aanbod van multifunctionele breedtesportaccommodaties. Onze bijdrage is aanvullend op de gemeentelijke investeringen (nooit meer dan de helft), richt zich op multifunctionele accommodaties van bovenlokaal belang en moet volgen uit een regionale inventarisatie en afstemming.

Sportaccommodaties en staatssteun

Sport heeft geen vrijstelling voor overheidsbijdragen aan sportaccommodaties. Daarom zijn de Europese staatssteunregels van toepassing. Dit brengt met zich mee dat steeds per individueel geval moet worden bekeken of aan de regels van staatssteun wordt voldaan. Als de Europese Commissie constateert dat de steun verkeerd is gebruikt (na een klacht of eigen onderzoek), dan moet de provincie de steun terugvorderen bij de steunontvanger. Dit kan leiden tot nadelige financiële situaties bij de steunontvangers, imagoschade voor de provincie en tot gevolg hebben dat beleidsdoelen, waarvoor de bijdrage is verstrekt, niet worden gerealiseerd.

Oplossing voor de toekomst

Wij verwachten tien tot vijftien aanvragen voor sportaccommodaties en willen voorkomen dat elk individueel geval moet worden gemeld aan de Europese Commissie (dit leidt tot vertraging en vraagt veel capaciteitsinzet). Daarom willen we op korte termijn met de Europese Commissie een regeling afstemmen, waarin algemene regels en criteria zijn vastgelegd voor provinciale bijdragen aan sportaccommodaties. Als de Europese Commissie deze werkwijze goedkeurt, dan kunnen aanvragen vooraf 'staatssteunproof' worden gemaakt op basis van deze regels en criteria. Achteraf toetsen is dan niet meer nodig. De provinciale organisatie werkt aan oplossingen voor de staatssteunproblematiek, waarin ook de sportaccommodaties zijn meegenomen.

Resultaten Excellente prestaties 2012

- Op 9 september 2012 hebben de sportbonden van de vijf kernsporten, het Olympisch Netwerk Gelderland en de provincie een intentieverklaring ondertekend (zie ook onder hoofdstuk 4. Partners, bij bonden van de Gelderse kernsporten).

In de laatste drie maanden van 2012 zijn, op basis van de uitgesproken intenties, de plannen per kernsport gemaakt.

- In 2012 is een eerste start gemaakt met talentenbegeleiding. Vanaf 2013 volgen accommodaties, ook in overleg met gemeenten.
- In 2012 is subsidie verleend voor de bouw van de evenementenhal in Ermelo (paardensport) en voor de multifunctionele volleybalhal in Doetinchem.
- In 2012 zijn er in Gelderland 766 sporters met een door NOC*NSF erkende status. Er zijn 125 internationale talenten (IT), 130 nationale talenten (NT) en 511 sporters die als 'belofte' gelden of een 'regiostatus' hebben. Topsport Gelderland heeft reactieve contacten met de meeste sporters uit de laatste categorie en biedt actieve begeleiding aan internationale en nationale talenten. Topsport Gelderland spreekt per kwartaal met 200 talenten.

Voor een overzicht van de bestedingen 2012 zie bijlage 5.

Ambities Excellente prestaties 2013-2016

- Een uitbreiding van de huidige kernsporten voor accommodaties ligt in 2013 niet voor de hand. De focus ligt eerst op de uitwerking van de kernsportplannen die we begin 2013 met de bonden zullen afronden en vervolgens op de uitvoering van die plannen. Overigens laten we kansen die zich voordoen niet onbenut.
- Verhogen opleidingsniveau coaches. Door Gelderse coaches in de kernsporten op het hoogste niveau te brengen, kunnen meer jeugdige Gelderlanders hun sporttalenten ontwikkelen. Wij stimuleren opleidingen voor coaches.
- Voor 2013 willen we bijdragen verlenen aan: een nieuwe atletiekbaan in Winterswijk met een regionale functie; Talent Centraal in Nijmegen, waarin judo, turnen en het FieldLab Judo een plek krijgen; een regionale (buiten)wieleraccommodatie in Tiel en een nieuwe Tophal op de Kenniscampus in Ede.
- Wat de multifunctionele breedtesportaccommodaties betreft, willen we een bijdrage verlenen aan de multifunctionele accommodatie in Millingen aan de Rijn.
- Voor 2013 tot en met 2015 is de ambitie Topsport Gelderland te ondersteunen in het streven meer getalenteerde sporters te bereiken. De bekendheid van Topsport Gelderland onder sporters met de status 'regiotalent' en 'belofte' moet verder verbeteren en ook bij een groeiend aantal 'nationale' en 'internationale talenten' moet de norm van begeleiding van 75% van de betrokkenen haalbaar blijven. Hiermee willen we voorkomen dat getalenteerde sporters hun sportcarrières opgeven omdat er een te zware wissel wordt getrokken op henzelf of op hun ouders.

3.3 Thema 3: Economische impact

In 2016 willen we met de inzet van sport bereiken dat de Gelderse bedrijven vitaler zijn, het vestigingsklimaat verbeterd en de economie sterker is. In onze aanpak richten we ons op drie deelthema's:

1. Evenementen (topsport- en regionale breedtesportevenementen).
2. Vitale werknemers en vitale bedrijven.
3. Kennis en innovatie.

Deelthema 'Evenementen'

Doel is het jaarlijks in Gelderland faciliteren en ondersteunen van minimaal twee (inter)nationale topsportevenementen. We denken daarbij aan één EK of WK in de takken van sport die tot de Gelderse kernsporten behoren. We sluiten aan bij de Gelderse sportevenementenkalender (in aansluiting op de landelijke sportevenementenkalender), waarbij rond het evenement (in de aanloop naar, tijdens en/of na afloop) breedtesportactiviteiten worden georganiseerd. Daarbij is, met economische effectmeting, per evenement in beeld gebracht wat de economische impact is van het evenement voor Gelderland.' Dit is het doel van het deelthema evenementen.

Culturele en sportieve evenementen zijn essentieel voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat. Sportevenementen kunnen ook een podium zijn waarop sporters en talenten zich meten met anderen en zich presenteren aan een breed publiek. Ze zetten sport in de schijnwerpers en daarmee de goede kanten van sport: gezondheid, talentontplooiing, fair play en voorbeeldwerking. Sportevenementen zijn een bron van inspiratie om zelf in beweging te komen. Daarmee willen wij ook aan het werk.

Wij willen nationale en internationale sportevenementen in de kernsporten mede mogelijk maken. Gelet op de samenhang tussen top- en breedtesport moeten er altijd breedtesportstimuleringsactiviteiten (side-events) worden georganiseerd. Het doel is jeugdigen te stimuleren zelf ook te sporten. Deze activiteiten moeten in minimaal vier regio's samen met scholen, sportverenigingen en lokale sportbedrijven worden georganiseerd. De sportevenementen en side-events inspireren en stimuleren zo jong en oud om meer te sporten en te bewegen.

Sportevenementen hebben ook een aanzienlijke economische spin-off en maken Gelderland zichtbaar en aantrekkelijk voor iedereen. Evenementen waaraan Gelderland Sport! bijdraagt horen altijd een onderzoek te doen naar de economische spin-off. De Werkgroep Evaluatie Sportevenementen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen heeft hiermee ruime ervaring.

Voorbeeld: Economische effectmeting

De economische impact (extra economische opbrengst voor Gelderland) van het WK Baanwielrennen is in 2011 berekend op € 1,3⁶ miljoen. De Zevenheuvelenloop levert eveneens een economische impact op € 1,3 miljoen. Van elk evenement waaraan wij bijdragen wordt de economische impact gemeten.

6) 'Wereldkampioenschappen Baanwielrennen, Economische impact, bezoekersprofiel en beleving' en Zevenheuvelenloop 2010, Economische impact en bezoekers- en deelnemersprofiel,' Instituut voor Sport en Bewegingsstudies, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Werkgroep Evaluatie Sportevenementen, 2011.

De ambitie van het provinciale evenementenbeleid is de opbrengst van sport- en cultuurevenementen (spin-off) te vergroten om de economie te versterken. Drie sportevenementen maken deel uit van de pilot waarvoor een bureau (BMC) economische spin-off-concepten uitwerkt. Het is de bedoeling dat deze concepten straks als voorbeeld en ter inspiratie dienen voor andere sportevenementen.

Behalve aan sportieve topevenementen willen we ook bijdragen aan meer regionale breedtesportevenementen in de Gelderse kernsporten. Ze moeten een breed aanbod van sportactiviteiten bestrijken dat ten goede komt aan inwoners in alle leeftijdscategorieën en met of zonder functiebeperking van de regio waar het evenement is. Het moet een beoogd bereik hebben van minimaal 2.000 deelnemers.

Deelthema 'Vitale bedrijven en vitale werknemers'

Met dit onderdeel hebben we ons het volgende doel gesteld: 'In 2016 voldoet 66% van de Gelderse werknemers in de leeftijd van 25 t/m 64 aan de Nederlandse Norm voor Gezond Bewegen. Dat zijn 540.329 werknemers'. Fitte werknemers betekenen duurzame inzetbaarheid: minder ziekteverzuim en een hogere productiviteit. Niet alleen gezond worden, ook het gezond blijven van werknemers is essentieel.

Voorbeeld: Onderzoek 'Gezond personeel levert miljoenen op'

Werkgevers profiteren fors als ze investeren in een betere gezondheid van hun personeel. Een daling van het ziekteverzuim met 1 procent scheelt alle bedrijven samen jaarlijks 2,6 miljard euro aan kosten. Per werknemer komt dat neer op circa 400 euro per jaar.

Gezonde werknemers zorgen bovendien voor een hogere productiviteit. Een toename hiervan met 1 procent door duurzaam werken is goed voor 6 miljard euro extra per jaar. Voor een bedrijf met 100 werknemers staat dat gelijk aan een jaarlijkse omzetstijging van 95.000 euro. Dat blijkt uit een doorrekening van adviesbureau Capgemini in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken (Nu.nl. 10-10-2012).

Een voorbeeld van een activiteit die de Gelderse Sport Federatie biedt is het project 'Vitale Werknemer'. Hiermee verschaft de Gelderse Sport Federatie werkgevers inzicht, advies en concrete tools om hun werknemers te motiveren tot sporten en bewegen. De gezondheid, belastbaarheid en productiviteit van de medewerkers verhogen, daar gaat het om. Werkgevers die vooruitkijken en investeren in de gezondheid van hun werknemers om ziektekosten en ziekteverzuim te verminderen verhogen de productiviteit. We kiezen voor een rol als inspirerende overheid die kennis en goede methoden aanreikt, waar bedrijven gebruik van kunnen maken. Het is de bedoeling de gunstige invloed van sporten en bewegen bij bedrijven op de agenda te zetten.

Voorbeeld: Fitste gemeente van Gelderland

De Gelderse Sport Federatie heeft de afgelopen jaren de competitie "De fitste gemeente van Gelderland" georganiseerd. Het doel ervan is om ambtenaren bewust te maken van het belang van een fitte stijl van leven. Deelnemers kunnen aan inwoners van de desbetreffende gemeente het goede voorbeeld laten zien met het idee van 'goed doen, doet goed volgen'. De gemeenten kunnen inwoners niet alleen zeggen dat zij sporten en bewegen belangrijk vinden, maar zelf ook actief sporten en bewegen.

Deelthema 'Kennis en Innovatie'

'Het optimaliseren van kennisontwikkeling en kennistoepassing (innovatie) op het gebied van top- en breedtesport door het stimuleren en faciliteren van de samenwerking tussen partners uit de sport, overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen rond innovatieve activiteiten' is het doel van het deelthema kennis en innovatie.

Om de ambitie van Gelderland als 'sportland' waar te kunnen maken, is de toepassing van sporttechnische en technologische kennis en de ontwikkeling van nieuwe kennis van top- en breedtesport noodzakelijk. Als we dit succesvol doen in de Gelderse praktijk, dan versterkt het de ontwikkeling en vooruitgang in het Gelderse sportbeleid en de Gelderse sport- en

beweegsector. Kennis en innovatie kunnen ook bijdragen in de vorm van nieuwe producten aan de versterking van de Gelderse economie. Het gaat dan niet alleen om de ontwikkeling van nieuwe theoretische kennis, maar vooral om de toepassing ervan in de praktijk ('innovatie') of de 'vermarkting'.

Kennis en innovatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor innovatie is nieuwe kennis nodig, die op zichzelf weinig praktische waarde heeft zonder een succesvolle toepassing. De technologische ontwikkeling (klapschaatsen, zwempakken en bobsleden) en de ontwikkeling in het denken (nieuwe richtlijnen, programma's, instrumenten en methodieken) kunnen tot innovatie leiden. Innovatieve toepassingen worden vaak eerst getest en toegepast in de topsport, waarna ze via de markt toegankelijk worden voor de breedtesport. Op deze manier kunnen ze bijdragen aan de verbetering van de nationale en internationale prestaties van de Gelderse talenten en ook aan de toename van het aantal breedtesporters.

Activiteiten die bijdragen aan kennisontwikkeling en -toepassing in de top- en breedtesport in Gelderland willen wij subsidie verlenen. Ook kunnen we bijdragen aan de totstandkoming van fieldlabs of InnoSportLabs die zich richten op de verdere ontwikkeling van de kernsporten. Wij hebben de start van het nieuwe InnoSportLab Papendal mede mogelijk gemaakt, omdat daar voeding als thema centraal staat. Voor Food Valley wordt nauw samengewerkt met de Alliantie Voeding Gelderse Vallei en de Universiteit van Wageningen (Humane voeding). Het nieuwe Sportrestaurant dat eind december is gestart in de nieuwe Arnhemhal op het Nationaal Sportcentrum Papendal speelt hierin een vooraanstaande rol. Het restaurant richt zich op de voedingsopname en de specifieke voedingswensen van sporters om de prestaties te optimaliseren. Deze kennis is later ook toe te passen voor bijvoorbeeld ouderen en patiënten.

Resultaten Economische impact 2012

- Tot de verbeelding sprekende evenementen, zoals het WK Baanwielrennen 2011 en de World Cup BMX 2012 en als breedtesportevenement het Wielerfestival Montferland 2012.
- De Gelderse Sport Federatie organiseerde in 2012 voor de negende keer de Nationale sportweek. Van 21 tot en met 28 april zetten ruim 1.300 sportaanbieders uit het onderwijs, bedrijfsleven en sportverenigingen hun deuren open. Landelijk brachten ruim 850.000 mensen een bezoek aan meer dan 6.800 'open huis'-activiteiten. Ook 161 gemeenten organiseerden een lokale Sportweek en 33 sportorganisaties deden mee. Ze hebben het belang en de waarde van collectieve sportpromotie gezien. Ook in Gelderland waren diverse gemeenten actief in de Nationale sportweek.
- InnoSportlab Papendal startte in juli 2012.
- Het nieuwe sportrestaurant in de nieuwe Arnhemhal op het Nationaal Sportcentrum Papendal werd in december 2012 in gebruik genomen.

Voor een overzicht van de bestedingen 2012 zie bijlage 5.

Ambities Economische Impact t/m 2016.

- De komende jaren een Gelderse sportweek organiseren, in samenwerking met de Nationale sportweek.
- Het thema 'gezond personeel' in de regio's en bij bedrijven (inclusief het provinciale bedrijf) op de agenda zetten. Eventueel vragen we de Gelderse Sport Federatie het bestaande aanbod op dit terrein verder te ontwikkelen.
- Innovaties in voeding en gezondheid ontwikkelen op basis van de sterke wetenschappelijke en economische basis in Oost-Nederland. Samenwerking met de (top)sport biedt kansen over en weer.
- Samenwerking met Overijssel (Innovatie Platform Twente), waar het technologiedeel van de kennisclusters Food – Health - Technology is gevestigd. Door het stopzetten van het Topsport en Innovatie Park (TIP) Nijmegen en veranderde ambities van Overijssel is samenwerking niet tot bloei gekomen. We onderzoeken in 2013 de mogelijkheden voor het participeren in projecten op dit onderdeel. De focus ligt op de niet-commerciële ontwikkeling. We vermijden staatssteunsituaties.
- Het aantal internationale sportevenementen in Gelderland is niet groot. Daarom willen we voor het onderdeel evenementen de sporten die met hun internationale evenement voor cofinanciering in aanmerking komen uitbreiden naar de 2e ring van Gelderse kernsporten, waarvoor in 2010 is gekozen.

4 Partners

Alliantie Gelderland Sport!

Het verwezenlijken van de doelstellingen van het programma Gelderland Sport! vergt een inspanning van maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijfsleven. De provincie Gelderland kan en wil dit niet alleen doen. Samenwerking, afstemming en gezamenlijke investeringen zijn onontbeerlijk. Daarom werken we aan een Gelders sportnetwerk: een alliantie van overheden, sportverenigingen, sportbonden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen op sportgebied. We zijn gestart met acht Gelderse grote gemeenten, de Gelderse Sport Federatie en Topsport Gelderland.

De alliantie wil een breed draagvlak, samen optrekken en plannen, inspanningen en investeringen op elkaar afstemmen, terwijl iedere organisatie een eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden heeft.

Gemeenten en regio's

Belangrijke deelnemers van het netwerk zijn de Gelderse gemeenten, in het bijzonder de acht grotere Gelderse (GSO-)gemeenten, die de doelen van Gelderland Sport! delen. Het eerste bestuurlijk commitment is met een alliantieverklaring vastgelegd in december 2010 met wethouders van deze acht gemeenten, de Gelderse Sport Federatie, Topsport Gelderland en de provincie Gelderland.

In het najaar van 2012 is in iedere regio een bestuurlijk overleg georganiseerd voor wethouders sport, waar ook de Gelderse Sport Federatie bij aanwezig was. Het doel was de bovenlokale sportkwesties te benoemen en vervolgens samen aan te pakken. Er was natuurlijk de gelegenheid elkaar zo nodig te leren kennen, te inspireren met goede voorbeelden en kennis te delen: bijvoorbeeld over het multifunctioneel inrichten van accommodaties, waardoor de drempel en de kosten van sporten worden verlaagd. Of over de goede samenwerking tussen gemeenten voor een goede sportinfrastructuur. Het uiteindelijke doel van het ontwikkelen en uitvoeren van regionale sportagenda's is dat meer mensen sporten en bewegen.

De ambitie is de alliantie uit te breiden met het Gelderse bedrijfsleven. Hierbij denken we aan de verbinding sport-gezondheid-voeding-bewegen, het benoemen van sporthelden als ambassadeur, vitale werknemers en maatschappelijk ondernemen.

Bonden van Gelderse kernsporten

De sportbonden van de Gelderse kernsporten en de provincie Gelderland delen de ambitie een bredere sportbasis te behouden en te verstevigen. Zo kunnen talenten zich verder op hun eigen niveau blijven ontwikkelen.

Vijf kernsporten zijn benoemd als de meest kansrijke voor Gelderland in de zin van toekomstig succes en een stevige basis. Er moet in Gelderland veel en op hoog niveau worden gesport, er moet daarom een goede basis-sportinfrastructuur zijn met voor sporters goede kansen voor de toekomst en mogelijkheden met bijvoorbeeld de groene ruimtelijke kwaliteit van Gelderland. Voor deze vijf sporten is gekeken of het grote en gevestigde sporten zijn. Bij een eventuele keuze voor één of meer kernsporten kunnen ook kleinere, kansrijke sporten of sporten met groeipotentie in beeld komen.

Op 9 september 2012 hebben de provincie Gelderland, het Olympisch Netwerk Gelderland, en de bonden van de vijf Gelderse kernsporten (Atletiekunie, NWB, KNBLO Wandelsportorganisatie Nederland, KNHS, JBN, KNWU, NTFU en Nevobo) een intentieverklaring ondertekend.

In deze intentieverklaring spreken de partijen zich uit voor een gezamenlijke inspanning voor de doelen van Gelderland Sport! Als de plannen voor de kernsporten klaar zijn kunnen we in 2013 starten met de uitvoering. Op onderdelen is er in 2012 al mee begonnen.

Samenwerking provincies en andere partners

De provincie Gelderland heeft de ambitie de komende jaren van Gelderland een sportprovincie te maken om op een hoger sportniveau te komen. De samenwerking en afstemming met andere provincies kan deze ambitie versterken.

De natuurlijke partner van Gelderland op veel terreinen is de provincie Overijssel. Deze provincie heeft voor de komende jaren haar sportambitie echter op een laag pitje gezet. De provincie Gelderland zoekt daarom nu naar een goede afstemming, samenwerking en uitwisseling van informatie met de provincies Brabant, Limburg, Zeeland en Drenthe. Met een gedeelde focus op sport laten deze provincies zien dat het zuidoosten van Nederland een sterke sport-minded regio is. Met een goede afstemming willen de provincies elkaar enthousiasmeren, stimuleren en aanvullen en zo sport hoog op de agenda zetten en houden om ook de sportieve economische en planmatige activiteiten te versterken.

De samenwerking tussen de provincies richt zich ook op het uitbouwen van een netwerk, waarbij partnerschap het sleutelwoord is. Andere partners, uit bijvoorbeeld het onderwijs (HAN Sport en Bewegen, Radboud Universiteit), CTO Papendal en het bedrijfsleven, worden hierbij betrokken. Vanzelfsprekend vindt ook overleg plaats met andere provincies, die sport als beleidsthema's op de agenda hebben staan, zoals de provincie Noord-Brabant.

Samenwerking in de eigen organisatie

De afstemming van de doelen van het programma Gelderland Sport! met andere provinciale programma's heeft meerwaarde: als we waar mogelijk de pijlen op hetzelfde doel richten, dan maken we meer en sneller kans ons doel te bereiken.

Het programma Gelderland Sport! heeft afspraken en stemt af met:

- Economie/vrijetijdseconomie, evenementenbeleid.
- Prioritair programma Stad en Regio.
- Prioritair programma Gelderse Gebiedsontwikkeling.
- Prioritair programma Topsectoren en Innovatie.
- Sociaal programma 'Samen op eigen kracht'.
- Programma Jeugdzorg.
- Mobiliteit.

Resultaten Partners 2012

- We hebben een bestuurlijke bijeenkomst van Gelderse wethouders sport gehouden om kennis te maken, de sportambities met elkaar te bespreken en afspraken over samenwerking te maken (1 maart 2012).
- Alle Gelderse gemeenten zijn geïnformeerd over onze ambities, inclusief onze subsidiemogelijkheden.
- Per regio is een eerste bestuurlijk overleg sport georganiseerd met het doel een regionale sportagenda op te stellen, inclusief een uitwerkingsagenda (2013).
- Overleg met andere provincies geagendeerd om ambities te vergelijken en af te stemmen;
- Intentieverklaring is ondertekend met de bonden van de vijf Gelderse kernsporten.

Plannen 2013 en verder

- Er komt per regio een sportagenda, inclusief een uitwerkingsagenda. Een actieplan wordt opgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inhoudelijke opbrengsten uit de stad- en regiocontracten, de provinciale bestuurlijke bijeenkomst Gelderland Sport! van 1 maart 2012 en regionale bijeenkomsten.
- We hebben zicht op wie de belangrijkste regionale sportpartners zijn. We streven naar een uitbreiding van de Alliantie Gelderland Sport! met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties (onderwijs, zorg).
- Organisatie van regiobijeenkomsten voor stakeholders van overheid, bedrijfsleven, zorg, en onderwijs.
- Samen met gemeenten/regio's organiseren we een Gelders sportevenement, waaraan alle Gelderse gemeenten mee doen, de nationale/Gelderse sportweek.

5 Opdrachtbudget

Voor het uitvoeren van het programma Gelderland Sport! is een opdrachtenbudget nodig. Dit wordt gebruikt voor zaken als bijvoorbeeld onderzoek naar mogelijkheden voor sportieve buitenruimte bij gebiedsontwikkeling, het uitbreiden van de Gelderse sportmonitor met speciale doelgroepen en communicatiemiddelen als zaalhuur en sprekers, foto's en drukwerk.

In 2012 kostte dit 10% van het beschikbare budget. Het bedrag is – mede door de startfase van het programma - niet helemaal besteed. Het resterende deel wordt toegevoegd aan het budget voor 2013. Het opdrachtenbudget voor de jaren 2013, 2014 en 2015 kan volstaan met 5% (peil van de gereserveerde middelen 2013).

6 Samenvatting Financiële voorstellen

Er is voor Gelderland Sport! € 28 miljoen voor de jaren 2013-2015 beschikbaar. Met een ritme van € 6, € 8 en € 14 miljoen per jaar zijn de middelen beschikbaar.

De Gelderse Sport Federatie is voor de jaren 2013-2016 een structurele subsidie toegekend op het niveau van 2012 met inbegrip van een jaarlijkse indexering. De Gelderse Sport Federatie ontvangt naast de structurele subsidie een bedrag van € 422.500 per jaar voor de extra breedtesport-ambities die de provincie Gelderland met het programma wil realiseren. In 2014 bepalen we op basis van de resultaten of de Gelderse Sport Federatie dit bedrag ook voor de rest van de programmaperiode ontvangt of dat een andere partij deze ambities realiseert. Topsport Gelderland is de enige organisatie die Gelderse talenten begeleidt. Deze organisatie subsidiëren we voor de loop van het programma jaarlijks met € 290.000 voor deze begeleiding.

Voor de verdere uitvoering van het programma reserveren wij een opdrachtenbudget en stellen € 200.000 voor 2013 en € 300.000 voor de jaren daarna beschikbaar. In 2015 komen we met een voorstel voor de dekking van het programma voor het laatste uitvoeringsjaar.

7 Afsluiting

Het programma Gelderland Sport! is in 2012 goed uit de startblokken gekomen. Randvoorwaarden zoals afspraken met relevante samenwerkingspartners en reservering van de benodigde middelen zijn geregeld. Hiermee kunnen we de eerder genoemde ambities van het programma waarmaken. Met de inzet van sport willen wij in 2016 een gezond, vitaal én aantrekkelijk Gelderland realiseren. Dit doen wij door op integrale wijze zowel de breedtesport als de talenten en topsport in Gelderland te versterken, door sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te benutten en door de maatschappelijke waarde van sport te bevorderen.

Met sport halen we het beste uit Gelderland!

Bijlagen

- 1 PS besluit uitvoeringsprogramma Gelderland Sport!
- 2 Amendement uitvoeringsprogramma Gelderland Sport!
- 3 Gerealiseerde doelen, beleidsbegroting 2012
- 4 Doelenboom programma Gelderland Sport!
- 5 Bestedingen 2012
- 6 Begroting accommodaties 2013-2016
- 7 Financieel overzicht 2013-2015
- 8 Afkortingen

Bijlage 1. PS besluit uitvoeringsprogramma Gelderland Sport!

Provinciale Staten

provincie
GELDERLAND

Vergadering d.d. 19 december 2012
Besluit nr. PS2012-855

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND

Gelet op artikel 105, eerste lid, juncto artikel 143, tweede lid, van de Provinciewet en artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten PS2012-855;

BESLUITEN

- A
- 1 Een bedrag van maximaal € 1.110.309 (prijsspeil 2013) per jaar beschikbaar te stellen voor subsidieverlening aan de Gelderse Sportfederatie voor de jaren 2013, 2014, 2015 en 2016 en deze jaarlijks te indexeren.
 - 2 Dit te dekken uit de structurele middelen van het programma Gelderland Sport!
- B
- 1 Gedurende de programmaperiode van 2013 tot en met 2016 een bedrag van € 1.690.000 beschikbaar te stellen met een maximum van € 422.500 per jaar en om dit in 2013 en 2014 als extra subsidie aan de Gelderse Sport Federatie te verstrekken.
 - 2 Gedurende de programmaperiode van 2013 tot en met 2016 een bedrag van € 1.160.000 beschikbaar te stellen met een maximum van € 290.000 per jaar voor topsportbegeleiding en Topsport Gelderland jaarlijks subsidie te verstrekken voor deze talentenbegeleiding.
 - 3 Deze subsidies te dekken uit de gereserveerde middelen in de Meerjarige Investeringsreserve Gelderland voor het programma Gelderland Sport!
- C
- 1 Een bedrag € 5.000.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van accommodaties, waarvan € 2.500.000 in 2013 en € 2.500.000 in 2014.
 - 2 Een bedrag van € 200.000 voor 2013 en € 300.000 per jaar voor 2014 respectievelijk 2015 uit de gereserveerde middelen voor het programma Gelderland Sport! te reserveren voor opdrachten in het kader van het programma Gelderland Sport! en dit beschikbaar te stellen.
 - 3 Een bedrag van € 2.587.500 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van Gelderland Sportland (PS 2010-510) voor 2013 en dit bedrag te dekken uit de gereserveerde middelen in Meerjarige Investeringsreserve Gelderland.
- D
- 1 De bevoegdheid te delegeren aan Gedeputeerde Staten om de bedragen genoemd onder A en B als subsidie aan desbetreffende ontvangende partijen voornoemd te verstrekken, alsmede alle handelingen te verrichten die daaraan dienstbaar zijn.
 - 2 Vast te stellen wijziging nr. 2 van begroting 2013.
 - 3 Dit besluit wordt met toepassing van artikel 4:23, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht geacht deel uit te maken van de provinciale begroting.
 - 4 Een bedrag € 5.088.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van de uitvoering van Gelderland Sportland (PS2010-510) voor 2013 en dit bedrag te dekken uit de Meerjarige Investeringsreserve Gelderland.
- E
- De te realiseren accommodaties dienen te voldoen aan de volgende criteria.
1. voor minimaal 80% breedtesport en/of onderwijsinvulling;

2. als de grote van de accommodatie het toe staat, geschikt voor evenementen;
3. hebben een bovenlokale functie;
4. de top-accommodaties voldoen naast de eerste drie punten ook aan internationale afmetingen en eisen.

F De doelen zoals geformuleerd in PS201 0-510 zijn ook de kaders van PS2012-855.

Arnhem, 20 november 2012 - zaaknr. 2012-018434

Provinciale Staten van Gelderland

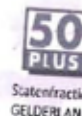

plv. voorzitter

griffier

Bijlage 2. Amendement uitvoeringsprogramma Gelderland Sport!

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

A 49
V SGP OUD RCU PRV
D66 CDA PvdA 50plus
aangenomen

Amendement (Art. 36 RvO) – Uitvoeringsprogramma Sport 2013-2016 PS2012-855

Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2012

PS 2012-855 Uitvoeringsprogramma Sport

Besluiten E en F toevoegen:

E. De te realiseren accommodaties dienen te voldoen aan de volgende criteria:

1. voor minimaal 80% breedtesport en/of onderwijsinvulling
2. als de grote van de accommodatie het toe staat, geschikt voor evenementen
3. hebben een bovenlokale functie
4. de top-accommodaties voldoen naast de eerste drie punten ook aan internationale afmetingen en eisen.

F. De doelen zoals geformuleerd in PS2010-510 zijn ook de kaders van PS2012-855

Toelichting: Een sportaccommodatie moet optimaal worden gebruikt, en kan in stand worden gehouden als de toepassing zo breed mogelijk is. Door multifunctioneel gebruik wordt de accommodatie een onderdeel van de gemeenschap en zal deze worden gedragen door de gemeenschap, zowel in gebruikers- als in financiële zin. In PS2010-510 zijn de doelen smart geformuleerd, en destijds door de Staten vastgesteld.

CDA

Herman Koster

VVD

Jart Sluiter

PvdA

Piet Wanrooij

D66

Michiel Scheffer

PVV
M. Faber

50+

R. Mulder

SGP

SGP

Bijlage 3. Gerealiseerde doelen, beleidsbegroting 2012

Sportverenigingen vormen hét onderdeel van een solide fundament voor een vitaal Gelders sportklimaat. Daarom moeten sportverenigingen sterk en gezond zijn en wij willen ze steunen in hun ontwikkeling naar topsportvereniging. De aansprekende topsportevenementen willen we laten dienen als ‘kapstok’ voor stimuleringsactiviteiten voor de breedtesport en side-events (link van topsport naar breedtesport). Door de ontwikkeling van een innovatienetwerk sport in Gelderland moeten er meer sportinnovatieprojecten komen. Via Gelderse bedrijven willen wij veel werknemers stimuleren te sporten en meer te bewegen. Dit doen we ook voor senioren via gemeenten. We willen veel aandacht voor (preventieve) projecten in het kader van gezondheid en het bestrijden van overgewicht. Invalshoek daarbij is vooral meer sporten en bewegen. De Gelderse kernsporten willen we uitbreiden van vijf naar tien kernsporten. Hiervoor ontwikkelen wij concrete plannen ontwikkelen en maken in 2013 start maken met de uitvoering hiervan. De voortgang in de uitvoering van Gelderland Sport! monitoren wij via het Gelderse sportinformatiesysteem. Om het programma Gelderland Sport! uit te kunnen voeren, breiden wij de Alliantie Gelderland Sport! verder uit met gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven als partners.

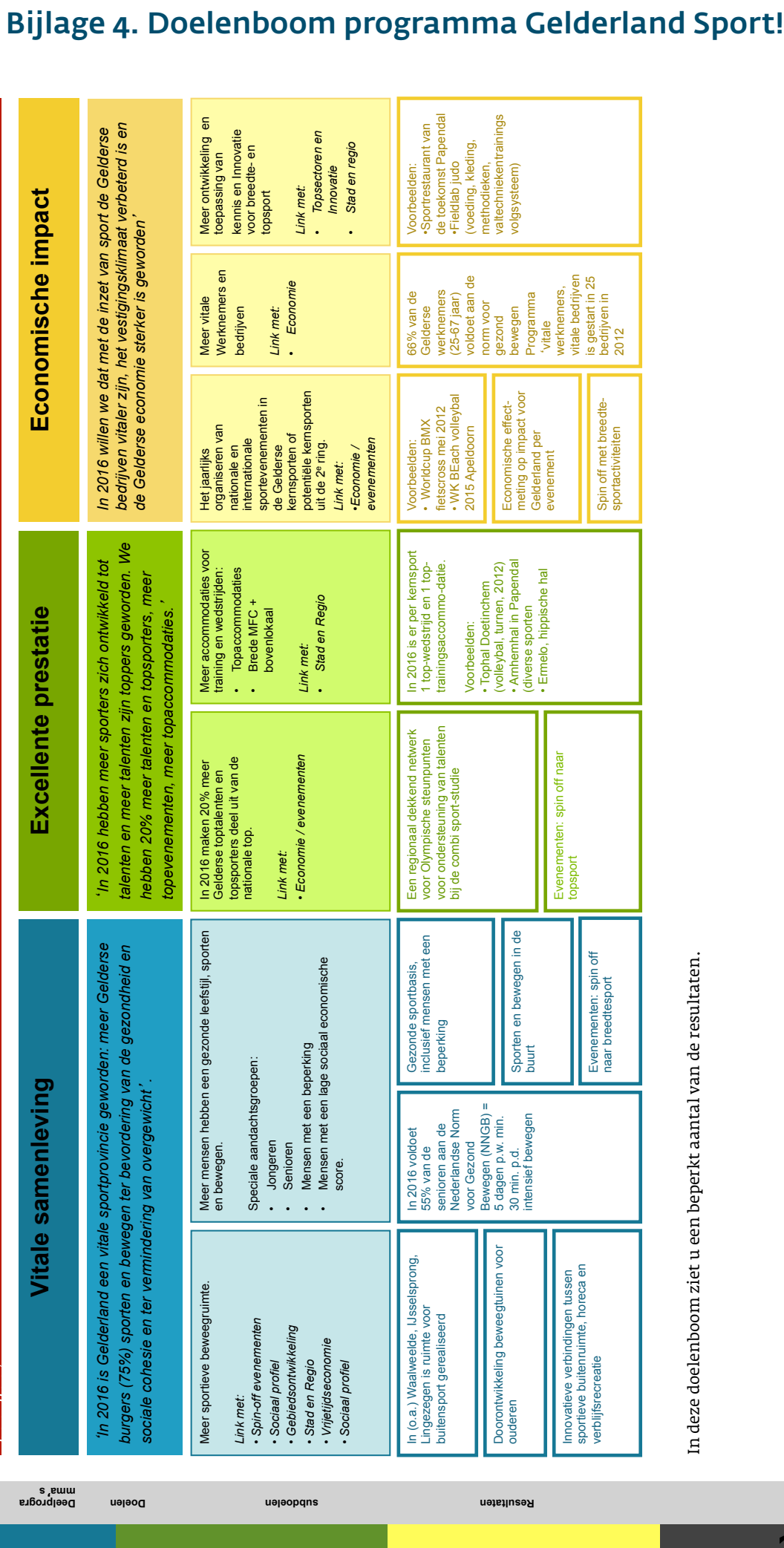
Ambitie/ (plan)doel	Beleids(effect)-indicator *1)	Tactisch doel/ Instrumentkeuze	Wat gaan we daarvoor doen in 2012	Prestatie- Indicator 2012
1.2. Met Gelderland Sport! willen wij via de sport investeren in een gezond, vitaal én aantrekkelijk Gelderland. Dit doen wij door integraal de breedtesport en de talenten- en topsport in Gelderland te versterken, en sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te benutten. <i>Uitvoeringsagenda 3.1 Pijler 1: Economie, werk en innovatie; speerpunten sport.</i> <i>'Gelderland Sportland, een wereld te winnen! PS 2009-736 'Gelderland Sportland: Programma 2010-2016' PS2010-510</i>	Streefwaarde Breedtesport: in 2016 doet minimaal 75% van de Gelderse inwoners, met of zonder beperking, op de één of andere manier aan sport en bewegen. Streefwaarde Talenten- en topsport: in 2016 behoren 20% meer Gelderse talenten en topsporters (I met en zonder beperkingen) tot de Nederlandse top.	1.2.1 Verkrijgen en behouden van een brede en stabiele sportbasis in Gelderland door diverse projecten breedtesport in uitvoering te nemen en te implementeren. 1.2.2 Het realiseren van de sportieve, ruimtelijke en economische ambities van 'Gelderland Sportland' door op basis van evenementen en projecten te investeren in de Gelderse sportinfrastructuur.	•Behouden en versterken van de sportinfrastructuur in Gelderland. <i>(Delen van het onderdeel Breedtesport waren voorheen opgenomen als onderdeel van programma 2, Sociaal beleid).</i> Over 2012 is nog geen rapportage beschikbaar. Op grond van de gegevens uit 2010 en 2011 is te verwachten, dat dit wordt gehaald. •Bijdragen aan topsportevenementen in Gelderland volgens de Gelderse sportevenementenkalender. Daarbij de bijbehorende side-events (link naar breedtesport) en economische effectmeting realiseren. Gerealiseerd: BMX wereldcup 2012, Nationale sportweek. EK handbal dames is afgeblazen en dus vervallen. Link Breedtesport: Over 2012 is nog geen rapportage beschikbaar. In 2011 zijn de doelen op dit punt ruimschoots bereikt, met een G-judo-dag, fietsbehoudingsclinics op basisscholen, fietschecks voor bedrijven, tuimeljudo voor kleuters en valpreventieclinics voor veteranen. •Creëren van gunstig sportinnovatieklimaat in Gelderland door te investeren in een Gelders kennisnetwerk sport en bewegen en bij te dragen aan innovatieprojecten op het terrein van sport en bewegen (Sportrestaurant van de Toekomst). Gerealiseerd: Kennisnetwerk niet (onvoldoende fte) Sportrestaurant in de Arnhemhal op nationaal sportcentrum Papendal: open eind 2012 Er zijn regionale netwerken opgezet rond sporttalenten, aangepast sporten en senioren. •Bijdragen aan investeringen in voorzieningen voor sport en bewegen, zoals outdoorsporten, wandelen, fietsen, ruitersporen en outdoorfitness, in de openbare ruimte en in Gelderse gebiedsontwikkelingsprojecten. Gerealiseerd: verkenning van mogelijkheden in verschillende plannen, vooral Lingezege, Tiel, Noord-Veluwe, Apeldoorns Kanaal.	•Minimaal 30 sportverenigingen voldoen aan de norm voor sterke en gezonde sportvereniging. •Bijgedragen aan minimaal twee (inter)nationale topsportevenementen bij voorkeur in de Gelderse kernsporten, waarvan één EK of WK of van vergelijkbare status, en de bijbehorende side-events en economische effectmeting gerealiseerd.
		1.2.3 Meer Gelderlanders (vooral Gelderse werknemers en senioren) stimuleren om meer gezond en actief te worden, alsmede meer Gelderse talenten de mogelijkheid bieden zich te ontwikkelen tot de Nederlandse top. Dit door diverse projecten en methodieken in uitvoering te nemen.	•Ontwikkelen van stimuleringsprogramma 'Vitale werknemers, vitale bedrijven' voor Gelderse werkgevers en -nemers en starten met uitvoering van het stimuleringsprogramma bij (grote) Gelderse bedrijven en organisaties. Resultaat: Door tekort aan formatie geen uitvoering aan kunnen geven. Op Papendal heeft GSF een ondernemersontbijt gehouden.	•Programma 'Vitale werknemers, vitale bedrijven' ontwikkeld en gestart met uitvoering van het stimuleringsprogramma bij 25 Gelderse bedrijven en organisaties.

Ambitie/ (plan)doel	Beleids(effect)-indicator *1)	Tactisch doel/ Instrumentkeuze	Wat gaan we daarvoor doen in 2012	Prestatie- Indicator 2012
		<i>(Delen van het onderdeel Breedtesport waren voorheen opgenomen als onderdeel van programma Sociaal beleid).</i>	•Realiseren van B-Fit (preventieprogramma overgewicht) in de Achterhoek, Arnhem-Nijmegen en de Stedendriehoek en van projecten Sport, gezondheid en voeding in Noord-Veluwe, Rivierenland en in De Vallei/Food Valley. Resultaat: Volledig geïmplementeerd in een regio, in vier regio's in uitvoering. •Meer gemeenten hebben Bewegen op Recept (BOR) geïmplementeerd. •Starten met realisatie van projecten en uitvoeren van methodieken die senioren stimuleren meer actief te sporten en te bewegen. Resultaat: BOR is (bijna) geïmplementeerd in de volgende gemeenten: Barneveld, Brummen, Harderwijk, Montferland, Nunspeet, Oude IJsselstreek, Putten. •Ondersteunen en begeleiden van Gelderse talenten en topsporters (200), met en zonder beperking, bij hun ontwikkeling. En adviseren en ondersteunen van Gelderse topsport-/prestatiegerichtte verenigingen (10).	In twee regio's is de implementatie van B-Fit afgerond. In een derde regio is een start gemaakt met de invoering van B-Fit. In alle drie de regio's zijn projecten 'Sport, gezondheid en voeding' uitgevoerd waarbij afronding en structurele inbedding centraal stond.
	1.2.4 Het realiseren van partnerschap met relevante stakeholders ('Alliantie') om in partnerschap 'Gelderland Sport' te realiseren. Dit doen wij met de kernsportplannen. Met ons sportinformatiesysteem monitoren wij de voortgang van de realisatie.		•Realiseren van een Gelderse sportalliantie van actief betrokken Gelderse (topsport)gemeenten, maatschappelijke organisaties, Olympisch Netwerk en bedrijfsleven, waarbij zo veel mogelijk wordt samengewerkt met Overijssel. Gerealiseerd: uitbreiding sportnetwerk met bonden kernsporten en gemeenten per regio. Samenwerking met Noord-Brabant beter dan met Overijssel (minder sportambities) •Opstellen en uitvoeren van concrete en samenhangende plannen voor de Gelderse kernsporten. Gerealiseerd: intentieverklaring met bonden kernsporten ondertekend, streven eind 2012 plan per bond afgerond. •Het Gelders sportinformatiesysteem met kengetallen sportaanbod, sportdeelname, gezondheid en sport- en beweeggedrag van Gelderse inwoners continu bijwerken en voor iedereen toegankelijk maken en houden. Resultaat: Bijhouden continu, in 2013 weer nieuwe monitor over 2012.	¹

*1) Streefwaarden uit coalitieakkoord/uitvoeringsagenda of beleidsplan(nen)

‘Met sport halen we het beste uit Gelderland!’

‘Met de inzet van sport willen wij in 2016 een gezond, vitaal én aantrekkelijk Gelderland realiseren. Dit doen wij door op integrale wijze zowel de breedtesport als de talenten en topsport in Gelderland te versterken, als ook sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te

In deze doelenboom ziet u een beperkt aantal van de resultaten.

Bijlage 5. Bestedingen 2012

440100.74360001.74360101 SUBSIDIES - GELDERLAND SPORTLAND				PROJECTTITEL	ONDERDEEL PROGRAMMA	BESCHIKTE BIJDRAGE
ZAAKNUMMER	AANVRAGER					
2012-018217	NOC*NSF			100 jaar NOC*NSF	Economische impact	€ 50.000
2012-014420	Stichting Topjudo Gelderland			Applicationontwikkeling Talentvolgsysteem Judo	Excellente prestatie	€ 6.900
2012-012849	Stichting Alpine Skiclub Nederland			Atletiekschool Overstag	Vitale samenleving	€ 20.000
2012-003210	STAP Inspireert			BMX World Cup 2012	Economische impact	€ 100.000
2012-010153	NeVoBo			EK Kwalificatietoernooi volleybal 2012	Economische impact	€ 40.000
	GSF			Gelders Sportgala 2012	Economische impact	€ 15.000
2011-020710	GSF			GSF Gelders Sportgala 2011	Economische impact	€ 10.000
2012-012780	Stichting Regionaal Expertise Centrum Oost Nederland			In beweging met autisme	Vitale samenleving	€ 20.000
2011-019315	GSF			Inzet Kernsportplannen Gelderland Sport	Vitale samenleving	€ 20.000
2012-007141	GSF			Nationale (Gelderse) Sport Week	Economische impact	€ 78.200
2011-020704	KNWU			Nationale Baandagen 2011	Economische impact	€ 6.830
	KNWU			Nationale baandagen 2012	Economische impact	€ 15.000
	TopSport Gelderland			Olympisch Netwerk Gelderland	Excellente prestatie	€ 200.000
2012-004218	Stichting Outdoor Gelderland			Outdoor Gelderland 2012	Economische impact	€ 50.000
2012-013471	Stichting Topsport VCV			Promotie Volleybal in regio Foodvalley	Excellente prestatie	€ 139.384
	Team Zevenheuvelen Nijmegen			Regionaal Running Team Zevenheuvelen Nijmegen	Economische impact	€ 40.000
2012-009763	Loopgroep Ooijpolder			Rondje/hardlooptwedstrijd Millingen a/d Rijn	Economische impact	€ 226
2012-017694	2Basics			Schoolludo.nl in de provincie Gelderland	Vitale samenleving	€ 49.963
2012-012828	Stichting Welzijn Op Maat			Veluwe Games	Vitale samenleving	€ 9.397
2012-003733	Gemeente Montferland			Wielersfestival Montferland	Economische impact	€ 24.919
2012-017692	2Basics			Wijkjudo.nl in de provincie Gelderland	Vitale samenleving	€ 39.607
	KNHB			WK kwalificatietoernooi handbal dames	Economische impact	€ 148.000
						€ 1.083.426

423900.74360001.74360101 OPDRACHTEN - GELDERLAND SPORTLAND		
OPDRACHTNEMER	PROJECTTITEL	BEDRAG
Loep ontwerp	Logo Gelderland Sport	€ 3.910
Schoorjudo.nl	Bijeenkomst 1 maart	€ 292
Actorion Communicatie	Diner Table Nationale Sport Week	€ 10.000
Gelderse Sport Federatie	Shirtjes tbv fakkelloop afsluiting NSW	€ 1.800
Het Gelders Eiland	Appels tbv promotie NSW	€ 355
Mettle BV	Banner tbv NSW	€ 320
Stravers Promotion	Zadelhoesjes tbv promotie NSW	€ 359
JP Translation	Vertalen artikel STAP	€ 50
JP Translation	Vertalen artikel	€ 50
Jan Rensen Consultancy	Realisatie kernsportplan paardensport	€ 25.000
Bureau Beeldtaal	Aanpassingen filmpje kernsporten	€ 1.489
Gelderland Sport!	Bijeenkomst 9/9/2012 ondertekening intentieverklaring	€ 4.000
Veenenbos en Bosch	Park Lingezee	€ 45.000
Gelderland Sport! / GSF	Sportmonitor	€ 25.000
Betaald Voetbal De Graafschap BV	Bestuurlijk Overleg Regio Achterhoek	€ 1.900
Papendal Arnhem	Teamdag Gelderland Sport!	€ 2.500
		€ 122.025

Bijlage 6. Begroting accommodaties 2013-2016

PROGRAMMAPLAN 2013 - GELDERLAND SPORTLAND!							
Thema	Deelthema	Betreft	2013 in €	2014 in €	2015 in €	2016 in €	Totaal
GERESERVEERDE MIDDELEN - VJN 2012			6.000.000	8.000.000	14.000.000	-	28.000.000
Totaal Vitale samenleving		Aanvullende sportstimulering GSF	422.500	422.500			845.000
Excellente prestaties	Talenten		290.000	290.000	290.000	290.000	1.160.000
Excellente prestaties	Accommodaties	Talentondersteuning Topsport Gelderland top- en breedtesportaccommodaties	2.500.000	4.490.000	1.999.999		8.989.999
Totaal Excellente prestaties			2.790.000	4.780.000	2.289.999	290.000	10.149.999
Totaal Economische impact			-	-	-	-	-
Oprachtenbudget			200.000	300.000	300.000		800.000
Totaal opdrachtenbudget			200.000	300.000	300.000	-	800.000
SUBTOTAAL PS VOORSTEL VOOR BESCHIKBAARSTELLING MIDDELEN			3.612.500	5.502.500	2.589.999	290.000	
RESTEERT GERESERVEERD			2.387.500	2.497.500	11.410.001	-290.000	16.005.001
STRUCTURELE MIDDELEN GELDERLAND SPORTLAND							
GSF	Ondersteuningsinstelling		1.104.870	1.104.870	1.104.870	1.104.870	1.104.870

Bijlage 7. Financieel overzicht 2013-2015

PROGRAMMAPLAN 2013 - GELDERLAND SPORTLAND!							
Thema	Deelthema	Betreft	2013 in €	2014 in €	2015 in €	2016 in €	Totaal
GERESERVEERDE MIDDELEN - VJN 2012			6.000.000	8.000.000	14.000.000	-	28.000.000
Totaal Vitale samenleving		Aanvullende sportstimulering GSF	422.500	422.500			845.000
Excellente prestaties	Talenten	Talentondersteuning Topsport Gelderland	290.000	290.000	290.000	290.000	1.160.000
Excellente prestaties	Accommodaties	top- en breedtesportaccommodaties	2.500.000	4.490.000	1.999.999		8.989.999
Totaal Excellente prestaties			2.790.000	4.780.000	2.289.999	290.000	10.149.999
Totaal Economische impact			-	-	-	-	-
Opdrachtenbudget			200.000	300.000	300.000		800.000
Totaal opdrachtenbudget			200.000	300.000	300.000	-	800.000
SUBTOTAAL PS VOORSTEL VOOR BESCHIKBAARSTELLING MIDDELEN			3.612.500	5.502.500	2.589.999	290.000	
RESTEERT GERESERVEERD			2.387.500	2.497.500	11.410.001	-290.000	16.005.001
STRUCTURELE MIDDELEN GELDERLAND SPORTLAND							
GSF	Ondersteuningsinstelling		1.104.870	1.104.870	1.104.870	1.104.870	

Bijlage 8. Afkortingen

BMC	Advies- en managementbureau
BOR	Bewegen op recept
BOS	Buurt-onderwijs-sport-impuls
CTO	Centrum voor topsport en onderwijs
EK	Europees kampioenschap
GSF	Gelderse Sport Federatie
GSO	Gelders stedelijk ontwikkelingsbeleid
HAN	Hogeschool Arnhem Nijmegen
IPO	Interprovinciaal Overleg
IT	Internationale talenten
JBN	Judo Bond Nederland
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KNBLO	Koninklijke Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding
KNHS	Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
KNWU	Koninklijke Nederlandsche Wielren Unie
Nevobo	Nederlandse Volleybal Bond
NT	Nationale talenten
NTFU	Nederlandse Toer Fiets Unie
NWB	Nederlandse Wandelsport Bond
PwC	PricewaterhouseCoopers
RTC	Regionale trainingscentra
TIP	Topsport- en Innovatie Park
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast- natuurwetenschappelijk onderzoek
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WK	Wereld kampioenschap

Provincie Gelderland
Markt 11
Postbus 9090
6800 CX
www.gelderland.nl

Provincie Gelderland

Markt 11

Postbus 9111

6800 GX Arnhem

post@gelderland.nl

www.gelderland.nl

Gelderland
Sport!